

Seat No.: _____

Enrolment No. _____

GUJARAT TECHNOLOGICAL UNIVERSITY

Diploma Semester -III Remedial Examination April - 2010

Subject code: 332102

Subject Name: Physical Metallurgy-I

Date: 20 / 04 / 2010

Time: 03.00 pm – 05.30 pm

Total Marks: 70

Instructions:

1. Attempt all questions.
2. Make suitable assumptions wherever necessary.
3. Figures to the right indicate full marks.
4. English version Authentic

Q.1   a Define Physical Metallurgy. Explain its importance. **07**
              b Explain Following terms. **07**
              1) Space lattice 2)Unit cell 3)Co-ordination Number

Q.2   (a) Find the Average number of atoms per unit cell for following. **07**
              1) BCC 2)FCC 3)HCP
              (b) Calculate the density of α -Iron. Lattice Constant = 2.87A^0 Atomic Weight =55.85 gram/mole. **07**

OR

Q.3   (b) Write a short note on Line defects in crystals. **07**

Q.3   (a) Explain Gibbs phase rule. **07**
              (b) Write steps for finding Miller indices for directions. Show [101] and [111] directions. **07**

OR

Q.3   (a) Explain the effect of coldwork and Annealing on metals and alloys **07**
              (b) Write steps for finding Miller indices for planes. Show (101) and (111) planes. **07**

Q.4   (a) Explain substitutional and Interstitial solid solutions. **07**
              (b) Explain Hot working process. **07**

OR

Q. 4   (a) Explain Plastic deformation by slip process. **07**
              (b) Explain Strain Hardening. **07**

Q.5   (a) Draw a sketch of Metallurgical Microscope and label various parts. **07**
              (b) Explain a typical equilibrium diagram between two Metals completely insoluble in solid state with suitable example. **07**

OR

Q.5   (a) Explain Lever rule. **07**
              (b) Two Metals A and B show partial solubility. Melting point of A is 600 °C and B is 1000 °C. They form eutectic at 50%A and 60%A. Also at this temperature A dissolves 20%B and B dissolves 15%A. Draw Equilibrium diagram from above detail and explain the cooling of following alloys.
1) 40%A alloy 2) 60%A alloy 3) 80% alloy

*****

પ્રશ્ન-૧	અ	ડિજિટલ મેટલજિં ની વ્યાખ્યા આપો અને તેનું મહત્વ સમજાવો.	07
	બ	નીચેના પદો સમજાવો. 1) સ્પેસ લેટીસ 2) યુનિટ સેલ 3) કો-ઓર્ડનેશન નંબર	07
પ્રશ્ન-૨	અ	નિચેના માટે સરેરાશ અણુ પ્રતી યુનિટ સેલ શોધો 1) BCC 2) FCC 3) HCP	07
	બ	અ-આયેનની ઘનતા શોધો. લેટીસ કોન્સટંટ = $2.77 A^0$ એટોમીક વેઇટ = ૫૫.૮૫ ગ્રામ/મોલ	07
		અથવા	
	બ	કીસ્ટલમાં રહેલ લાઇન ડિફેક્ટ પર ટુકનોધ લખો.	07
પ્રશ્ન-૩	અ	ગિબ્સ ફેઝ રૂલ સમજાવો.	07
	બ	કીસ્ટલમાં મીલર દીશાઓ માટે ની રિત સમજાવો. [૧૦૧] અને [૧૧૧] દીશાઓ બતાવો.	07
		અથવા	
પ્રશ્ન-૩	અ	કોલ વર્કીંગ અને એનલીગ ની ધાતુ અને મીશ્ર ધાતુ પર અસર સમજાવો.	07
	બ	કીસ્ટલમાં મીલર સમતલો માટે ની રિત સમજાવો. (૧૦૧) અને (૧૧૧) સમતલો બતાવો.	07
પ્રશ્ન-૪	અ	સબસ્ટીટુશનલ અને ઇન્ટરસ્ટીસયલ સોલીડ સોલ્યુશન સમજાવો.	07
	બ	હોટ વર્કીંગ સમજાવો.	07
		અથવા	
પ્રશ્ન-૪	અ	સ્લીપ પ્રોસેસ વડે થતું પ્લાસ્ટિક ડીઝિનેશન સમજાવો.	07
	બ	સેટન હાર્ડનીગ સમજાવો.	07
પ્રશ્ન-૫	અ	મેટલજિકલ માઇક્રોપ ની આકૃતિ દોરિ ભાગો સમજાવો.	07
	બ	જરૂરી ઉદાહરણ લઇ બે ધાતુ એકબીજામાં સંપૂર્ણ અદ્રાવ્ય છે તે દુંશાવતો લાક્ષણિક સમતોલન આલેખ દોરી સમજાવો	07
		અથવા	
પ્રશ્ન-૫	અ	લીવર રૂલ સમજાવો.	07
	બ	બે ધાતુ 'અ' અને 'બ' એકબીજામાં આંશીક દ્રાવ્ય છે. ગલનબિંદુ તાપમાન : 'અ' ૫૦૦°C સે. તથા 'બ' ૧૦૦૦°C સે.છે. ધાતુ 'અ' અને 'બ' ૫૦૦°C સે. અને ૫૦% 'અ' પર યુટેક્ટીક બનાવે છે તથા આ તાપમાને ધાતુ 'અ' માં ૨૦% 'બ' અને ધાતુ 'બ' માં ૧૫% 'અ' દ્રાવ્ય છે. સમતોલન આલેખ દોરિ નીચેની મીશ્ર ધાતુ નું ઠારણ સમજાવો	07
		1) ૪૦ % 'અ' મીશ્ર ધાતુ	
		2) ૫૦ % 'અ' મીશ્ર ધાતુ	
		3) ૮૦ % 'અ' મીશ્ર ધાતુ	
		*****	